

*Voit kysyä Akavan
Erityisaloista tai jäsen-
yhdistyksestäsi neuvoa
myös osa-aikatoihin
liittyvissä asioissa.*

Työharjoittelu- ja kesätyöopas

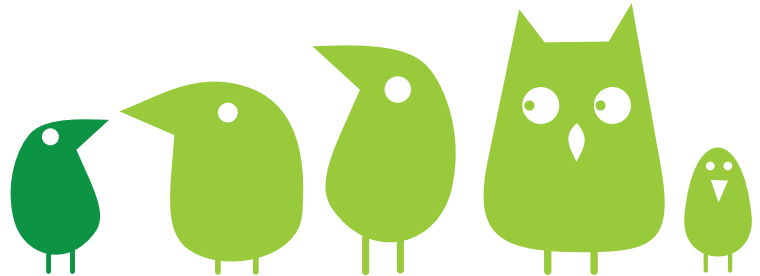
AKAVAN ERITYISALAT

Sinä olet meille Aivan Erityinen

Akavan Erityisalat on monialainen ammattiliitto asiantuntija- ja esimiestehtävissä toimiville sekä näihin valmistuville opiskelijoille. Kasvavaan liittoomme kuuluu 24 eri ammattialoja edustavaa jäsenyhdistystä, joista useimpiin voi liittyä jo opiskeluaikana. Jäseniä yhdistyksissä on lähes 28 000. Jokainen jäsen on meille Aivan Erityinen – pidämme puoliasi työelämän kaikissa tilanteissa.

Oman alan ammattiliittoon kannattaa liittyä jo opiskeluaikana.

AKAVAN ERITYISALOJEN JÄSENYHDISTYKSET

Aito HSO • Akateemisten Järjestötoimitsijoiden Liitto AJT • Arkistoalan ammattiyhdistys • Hallintonotaarit • Kihlakunnanulosottomiehet • Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen henkilökuntayhdistys • Kuntien asiantuntijat – Kumula • Käännösalan asiantuntijat KAJ • Merenkulkuopistojen opettajainyhdistys • Museoalan ammattiliitto MAL • Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat • Opetushallinnon akateemiset toimihenkilöt • Pelastushallinnon Virkamiehet • SPECIA – Asiantuntijat ja ylemmät toimihenkilöt • Suomen Geronomiliitto • Suomen Restonomit – SURE • Suomen Suuhygienistiliitto SSHL • Suomen Toimintaterapeuttiliitto • Suomen Urheilujärjestöjen Johtavat Toimihenkilöt • Suomen Verotarkastajat SVT • Suomen Viittomakielen Tulkit • Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU • Valtion alueellisen sivistyshallinnon virkamiehet VSV • Viestinnän asiantuntijoiden ammattijärjestö Viesti

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe	3
Asemasi työpaikoilla	5
Oletko työ- vai virkasuhteessa?	6
Työsopimuksen muistilista	7
Työsopimus ja määräyskirja	7
Muuta muistettavaa	8
Harjoittelun ja kesätyön laatu	10
Opiskelijajäsentemme harjoittelukokemuksia	12
Akavan Erityisalat tukenasi	15
Opiskelijan liittymislomake	16

441 017

Painotuote

© Akavan Erityisalat AE ry
Ulkoasu Severi Brandt, pH negative
ISBN 978-952-5927-44-3 (nid.)
ISBN 978-952-5927-45-0 (pdf)
Lönnberg Print & Promo, Helsinki 2014

LUKIJALLE

Tämä opas on tarkoitettu opiskelijoiden työharjoittelun ja kesätöiden tueksi. Oppaaseen tutustumalla saat tietoa oikeusasi työssä, ohjeita työsopimuksen tekoon ja apua työnhakuun. Opas käsittelee näitä kysymyksiä yleisellä tasolla, ja tarkennuksia yksittäisistä ammattialoistamme saat Akavan Erityisalojen jäsenyhdistyksiltä. Tutustu myös opiskelijasivuihimme, www.aivanerityinen.fi. Muistathan, että käytännöt vaihtelevat eri aloilla, joten ne kannattaa aina varmistaa oppilaitoksestasi tai työnantajaltasi.

On tärkeää, että sinut huomioidaan työyhteisön tasavertaisena jäsenenä harjoittelun tai kesätyön aikana. Tämä edellyttää, että tiedät omat oikeutesi niin työpaikkaa hakiessasi kuin siellä työskennellessäsi. Voit myös jäsenenä kysyä apua Akavan Erityisaloista tai jäsenyhdistyksestäsi, joten ole yhteydessä jos jokin mietityttää! Akavan Erityisalojen jäsenyhdistyksen jäsenenä olet jo opiskelijana oikeutettu kaikkiin liiton palveluihin ja etuihin.

Antoisaa harjoittelu- ja kesätyöaikaa!

Akavan Erityisalat

Oppilaitosten harjoittelukäytännöt ovat eri korkeakouluissa ja oppiaineissa erilaisia. Harjoittelun pakollisuus, pituus ja sisältövaatimukset vaihtelevat. Muista selvittää nämä huolellisesti!

Asemasi työpaikalla

Opintoihin sisältyvän työharjoittelujakson tavoitteena on tarjota korkeakouluopiskelijalle mahdollisuus kartuttaa työelämävalmiuksia ja työkokemusta sekä tutustua oman alan työtehtäviin käytännössä. **Työharjoittelun on vastattava harjoittelijan koulutusta ja oltava laadultaan opintoihin sopivaa.** Harjoittelijan työmäärän ja vastuun tulee olla kohtalaista sekä vastata harjoittelun luonnetta. Harjoittelijalla ja kesätyöntekijällä on oikeus saada työhön riittävä ohjaus ja perehdytys tehtävistä selviämiseksi. Työntekijän tulee myös tehdä sovitut sekä hänelle erikseen osoitetut tehtävät. Työnantajalla on työtehtäviä koskeva määräysvalta (nk. direktio-oikeus), joten ilman pätevää syytä harjoittelija tai kesätyöntekijä ei voi työtehtävistä kieltäytyä.

Enemmistö korkeakouluopiskelijoista on opintojensa aikana työharjoittelussa ja useimmat hankkivat paikan itse. **Työharjoittelu- ja kesätyökokemukset ovat hyödyksi myöhemmin työelämässä.** Erityisesti harjoittelussa on mahdollista luoda uusia oman alan verkostoja ja mahdollisesti työllistyä tulevaisuudessa. Tästä syystä harjoittelupaikkaan ja -aikaan kannattaa panostaa.

Muista kuitenkin huolehtia oikeuksistasi myös kesätyössä. Työharjoittelijan oikeudet ovat erilaisia riippuen siitä, maksetaanko harjoittelusta palkkaa. Tässä oppaassa keskitytään palkalliseen työharjoitteluun. **Lähtökohtaisesti harjoittelusta**

tulisi saada palkkaa, jolloin kyseessä on työsuhde. Palkaton harjoittelu on perusteltua vain harvoissa tapauksissa esimerkiksi sosiaali- ja terveys- sekä opetusosalalla. Tällöin harjoittelun ehdot määräytyvät usein työnantajan ja oppilaitoksen keskenään solmiman sopimuksen perusteella. Näissä sopimuksissa määritellään usein esimerkiksi harjoittelusta koituvat kustannukset sekä lakisääteinen vakuutusurva. Muissa tapauksissa, joissa harjoittelu on palkatonta, ei synny työsuhdetta ja harjoittelija jää työlainsäädännön ja työehtosopimusten suojan ulkopuolelle. Tällöin opiskelijan vakuutusurva jää puutteelliseksi ja työ sopimukseen liittyvät edut, kuten vuosiloma, jäävät saamatta ellei toisin erikseen sovita.

Palkallinen työharjoittelu ja kesätyö ovat oikeuksien ja velvollisuuksien puolesta rinnastettavissa ansiotyöhön. Työsuhteen ehdot määräytyvät työlainsäädännön, työpaikalla mahdollisesti noudatettavan työehtosopimuksen ja harjoitteluun solmitun henkilökohtaisen työ sopimuksen perusteella. Työ sopimus kannattaa tarkistuttaa ammattiliitossa ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Oletko työ- vai virkasuhteessa?

Harjoittelija tai kesätyöntekijä voi työskennellä työ- tai virkasuhteessa. Työsuhteella tarkoitetaan työntekijän ja työnantajan välistä sopimusta työnteosta, jossa työnantaja valvoo työntekijää työn suorittamisessa ja maksaa työstä korvauksena palkkaa. Virkasuhteessa työnantajana oleva viranomaislainen ottaa tai määrää työntekijän virkasuhteeseen, jossa työntekijällä on oikeus käyttää julkista valtaa. Julkisyhteisöissä, kuten valtiolla ja kunnalla, on sekä työ- että virkasuhteisia työntekijöitä.

Työsuhteen ehdot määräytyvät harjoittelussa ja kesätöissä työlainsäädännön, työpaikalla mahdollisesti noudatettavan työehtosopimuksen (TES) tai virkaehtosopimuksen (VES) sekä harjoittelijan henkilökohtaisen työsuhteen perusteella. Kysy työpaikkasi henkilöstöhallinnolta tai esimieheltäsi, mitä työehtosopimusta sinuun sovelletaan. Työlainsäädäntö takaa harjoittelijalle ne perusoikeudet ja vähimmäisehdot, joita harjoittelun ja kesätöiden aikana tulee noudattaa. Tämä pitää sisällään työnantajan ja työntekijän keskeiset oikeudet ja velvollisuudet. Työehtosopimukset puolestaan ovat työnantaja- ja työntekijäliittojen välisiä kollektiivisia sopimuksia tietyn alan työehtoista. Niihin on kirjattu esimerkiksi alan vähimmäispalkat, työaikakäytännöt ja sellaiset asiat, joista on sovittu työlainsäädännön minimitasoa paremmat ehdot. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, työsuhteen ehdot määräytyvät työlainsäädännön ja henkilökohtaisen työsuhteen perusteella.

Sopimuksia on paljon, siksi niiden tulkintaan on joskus hyvä saada ammattiapua.

Työsopimuksen muistilista

Harjoittelua ja kesätöitä varten solmittava työsopimus kannattaa aina tehdä kirjallisesti, vaikka suullisestikin solmittu työsopimus on pätevä. Jos työsopimus on suullinen, yli kuukauden mittaisen sopimuksen ehdot pitää silti toimittaa myös kirjallisena. Virkasuhteissa työsopimusta ei solmita, vaan työnantaja antaa viranhoitomääräyksen eli ns. määräyskirjan, jolla virkasuhde aloitetaan työntekijän suostumuksen mukaisesti.

Kun solmit harjoittelu- tai kesätyösopimusta, huomioi sopimuksessa ainakin seuraavat asiat:

- sopimuksen osapuolet eli työnantaja ja harjoittelija/kesätyöntekijä
- työn alkamisajankohta
- määräaikaisena solmittavan sopimuksen kesto ja määräaikaisuuden peruste (työharjoittelu/kesätyö)
- koeaika, jos siitä on erikseen sovittu
- työntekopaikka (jos ei ole pääasiallista kiinteää toimipaikkaa, kirjataan selvitys niistä perusteista, joiden mukaan työntekijä työskentelee eri toimipisteissä)
- toimenkuva ja pääasialliset työtehtävät
- harjoittelijalle nimetty ohjaaja
- palkka, sen määräytymisen perusteet ja palkanmaksukausi
- säännöllinen työaika
- työhön mahdollisesti sovellettava työehtosopimus
- harjoittelun tavoitteet voidaan myös kirjata sopimukseen

*Kunnollinen muistilista
auttaa pitämään tärkeimmät asiat mielessä.*

Tärkeää muistettavaa työehdoista

Työnteosta maksettava **palkka** on työsopimussuhteessa sopimuksenvarainen asia. Kuitenkin työehto-sopimuksissa on minimipalkasta määräyksiä, joita työnantajan tulee noudattaa. Työsopimuslaissa on myös säännös, jonka mukaan työstä on aina maksettava ”tavanomainen ja kohtuullinen” palkka. Työnantaja pidättää palkasta verot sekä eläke- ja sosiaalivakuutusmaksut. Virkasuhteessa palkkauksesta päättää viranomaisen ja monesti esimerkiksi harjoittelijoilla on ennalta päätetty palkkataso. Tehdystä työstä tulisi aina saada korvaus, ja korvauksen suuruuden tulee olla suhteessa tehtävän vaativuuteen. Työharjoittelun palkan tulisi kattaa opiskelijan toimeentulo harjoittelun aikana.

Työntekijällä ja virkamiehellä on tietyin edellytyksin oikeus sairausajan palkkaan, jos hän on sairauden tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä työtään. Sairausajalta maksettava palkka määräytyy lain, työ- tai virkaehtosopimuksen tai työsopimuksen ehtojen mukaan.

Harjoittelijan ja kesätyöntekijän **työaika** ei pääsääntöisesti poikkea muun henkilöstön työajoista. Työaikalain mukaan säännöllinen päivittäinen työaika voi olla enintään 8 tuntia päivässä ja 40 tuntia viikossa. Säännöllinen työaika vaihtelee hieman työpaikan käytäntöjen mukaan. Työehtosopimukset

pitävät sisällään työaikaan liittyviä alakohtaisia säädöksiä. Työsopimukseen ja virkamääräykseen voidaan ottaa ehto **koeajasta**, jolloin työnantaja- ja tekijä voivat purkaa palvelussuhteen päättäväksi välittömästi. Työsopimussuhteissa koeaika ei voi olla pääsääntöisesti neljää kuukautta pidempi eikä virkasuhteessa kuutta kuukautta pidempi. Määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa koeaika saa olla kuitenkin enintään puolet palvelussuhteen kestosta. **Ylitöiden** tekeminen edellyttää työnantajan puolelta tulevaa pyyntöä, ja pyyntöön suostuminen on aina vapaaehtoista. Jos harjoittelija tai kesätyöntekijä suostuu tekemään ylitöitä, niistä maksetaan korotettua palkkaa riippuen ylityön kestosta. Säännöllisenä työaikana tehdystä sunnuntai-työstä on maksettava 100 prosentilla korotettu palkka.

Vuosilomaa ansaitaan kaksi arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta, kun työsuhte on kestänyt lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä (31.3.) alle vuoden. Jos työsuhte on kestänyt vähintään vuoden, lomaa ansaitaan 2,5 arkipäivää kuukaudessa. Täytenä lomanmääräytymiskuukautena pidetään yleensä kalenterikuukautta, jolloin on kertynyt vähintään 14 työssäolopäivää. Jos työsopimuksen mukaan työntekijällä ei ole mahdollista työskennellä näin paljon kuukausittain, täydeksi lomanmääräytymiskuukaudeksi katsotaan sellainen kalenterikuukausi, jonka aikana työnte-

kijälle on kertynyt vähintään 35 työtuntia. Näitä sääntöjä ei sovelleta rinnakkain tai lomittain eri kuukausina.

Työntekijän niin halutessa kertyneet lomapäivät voi pitää harjoittelujakson ja kesätyön aikana, jos työnantaja suostuu tähän. Muussa tapauksessa ne maksetaan rahana eli ns. lomakorvauksena työsuhteen päättyessä. Tämän lisäksi eri työehtosopimuksissa on määräyksiä työntekijän oikeudesta loman ajalta maksettavaan lomarahaan. Lomarahan maksamisesta voidaan sopia myös työ- tai harjoittelusopimuksessa. Tavallisesti lomarahan määrä on puolet loma-ajan palkan määrästä.

Jos työharjoitteluun tai kesätyöhön kuuluu työmatkoja, työntekijään sovelletaan samoja päivärahan ja matkakorvausten maksuperiaatteita kuin muihinkin työntekijöihin. Työnantajan velvollisuus on vakuuttaa työharjoittelija tai kesätyöntekijä tapaturma- tai ryhmähenkivakuutuksin muiden työntekijöiden tavoin.

Jos työpaikalla tulee harjoittelun tai kesätyön aikana ongelmia, näitä kannattaa yrittää selvittää työpaikalla oman esimiehen tai harjoittelun ohjaajan kanssa. Neuvoja saa myös oman oppilaitoksen harjoitteluvastaavalta. Jos ongelmat ovat työsuhteen ehtoihin liittyviä, neuvoja voi aina kysyä omasta ammattijärjestöstä tai pyytää apua työpaikan luottamusmieheltä/luottamusvaltuutetulta.

Palkka Ylityöt *Koeaika* *Vuosiloma*

*Jokaisen meistä on
hyvä silloin tällöin
nauttia ansaitusta
lomasta.*

Harjoittelun ja kesätyön laatu

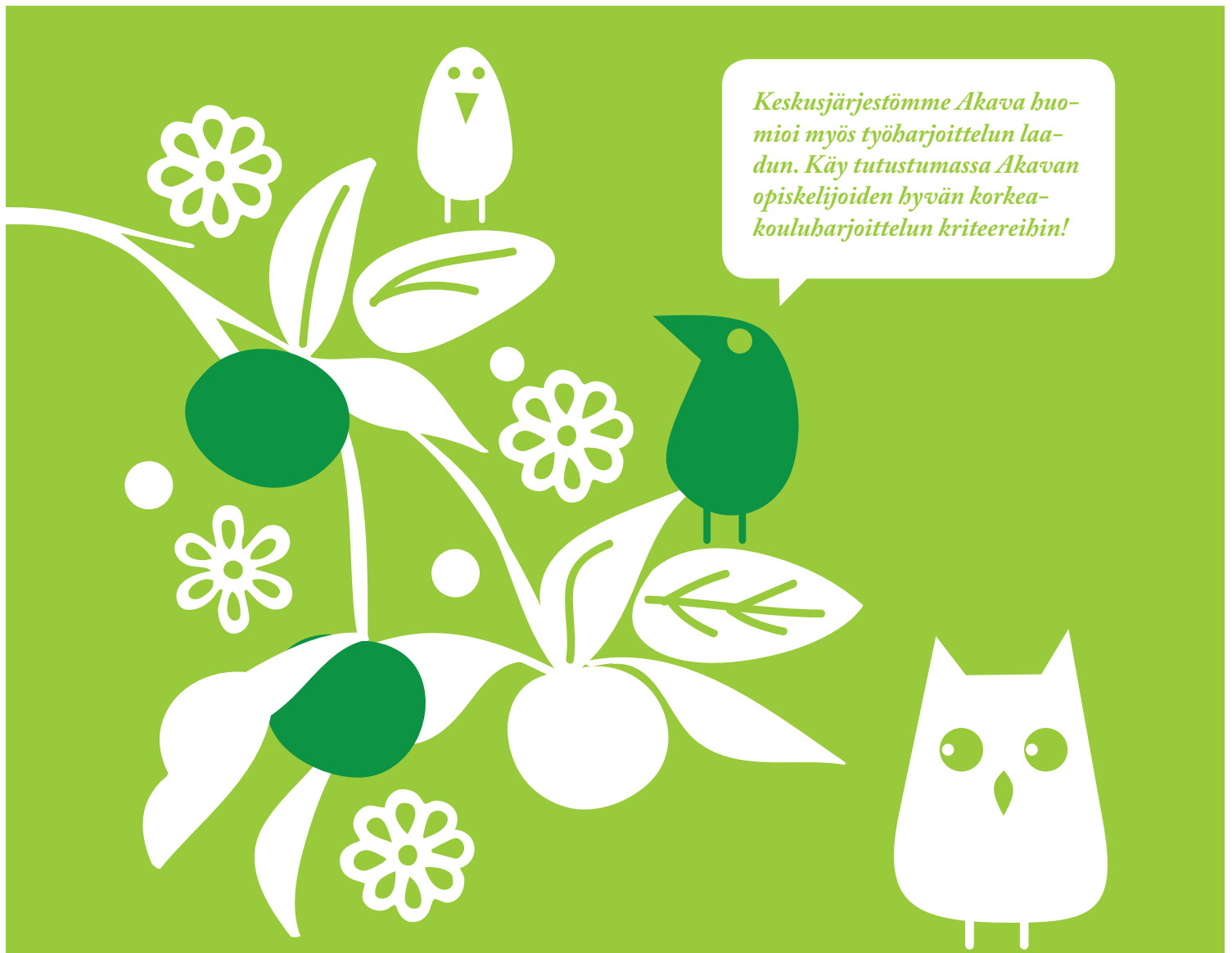

Laadukas harjoittelu on suunniteltu vastaamaan tutkinto-vaatimuksissa määriteltyjä osaamistavoitteita sekä koulutusta vastaavan alan tehtävien oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Pohdi omat tavoitteesi harjoittelulle tai kesätyölle ja mieti ennen työhön hakeutumistasi uratavoitteitasi: mitä haluat oppia ja mihin haluat työllistyä? Mene harjoitteluun sellaiseen paikkaan, joka auttaa sinua kehittymään. Pohdi jo ennen työn teon aloittamista, miten pystyt työn aikana edistämään oppimistasi mahdollisimman hyvin ja miten tästä työkokemuksesta kannattaa kertoa esimerkiksi ansioluettelossa sekä tulevissa työnhakuprosesseissa.

Huolehdi, että saat tarvitsemaasi ohjausta, kerro ohjaajalle tavoitteesi ja tee suunnitelma harjoittelun kulusta ohjaajan kanssa. Saat vaatia ohjauksen lisäksi myös vastuuta, joten pyydä päästä mukaan esimerkiksi palavereihin ja henkilöstön viestintäkanaville. Hyödynnä harjoittelu tilanteena oppia sekä saada työkokemusta ja verkostoja. Parhaassa tapauksessa esimerkiksi saatu suositus voi olla suuri etu työmarkkinoilla. Myös opinnäytetyön tekeminen harjoittelupaikkaan voi olla hyödyksi tulevaisuudessa. Anna palautetta harjoittelupaikallesi ja ohjaajallesi. Kerro harjoittelukokemuksestasi myös korkeakoulun harjoitteluvastaavalle. Oman osaamisen kehittymisen kannalta on hyvä myös pyytää palautetta työkavereilta, esimiehiltä tai yhteistyökumppaneilta.

Harjoittelijalla on oikeus saada työnantajalta kirjallinen todistus harjoittelun päätyttyä. Työtodistus kannattaa pyytää omalta esimieheltä mahdollisimman pian, jos työnantaja ei sitä oma-aloitteisesti tarjoa. Harjoittelija voi pyytää sisällöltään joko suppean tai laajan työtodistuksen. Suppeassa on mainittu ainoastaan työ- ja virkasuhteen kesto ja työtehtävien laatu. Laajemmassa työtodistuksessa on näiden tietojen lisäksi mainittu työsuhteen päättymisen syy sekä arvio työntekijän työtaidoista ja käytöksestä. Usein kannattaa pyytää vielä laajempi, ns. osaamisperustainen työtodistus, joka antaa yksilöityä tietoa siitä, millaisia töitä työntekijä on tehnyt. Näin pystyt hyödyntämään työjaksolla osoittamaasi osaamista myös tulevaisuudessa. Muista päivittää työkokemuksesi myös sosiaalisen median kanaviin, joita hyödynnät oman osaamisesi markkinoinnissa.

Kaikenlainen työkokemus auttaa eteenpäin, viimeistään kun hakee oman alan töitä. Kesätyöissä on hyvä muistaa, että työkokemus voidaan luokitella määrällisesti ja laadullisesti. Määrällisellä työkokemuksella tarkoitetaan sitä, kuinka paljon opiskelija on kaikkiaan ollut erityyppisissä töissä. Laadullisella työkokemuksella tarkoitetaan taas opintoja vastaavien (tai lähes vastaavien) työtehtävien määrää. Työnhaussa työnantaja arvostaa kummankin tyyppistä työkokemusta ja on luonnollista, että laadullista työkokemusta on esimerkiksi juuri valmistuneella vielä vähän.

Keskusjärjestömme Akava huomioi myös työharjoittelun laadun. Käy tutustumassa Akavan opiskelijoiden hyvän korkeakouluharjoittelun kriteereihin!

Opiskelijat kertovat kokemuksistaan

Harjoittelu- tai kesätyöpaikan voi löytää yksityisestä yrityksestä, valtionhallinnosta, korkeakoulusta, kunnalta tai järjestöstä.

Seuraavilla sivuilla kerrotaan opiskelijajäsentemme kokemuksista harjoittelu- ja kesätyöpaikoissa.

He ovat vastanneet näihin kysymyksiin:

- 1. Harjoittelupaikka ja ajankohta**
- 2. Paras kokemus harjoittelusta?**
- 3. Mitä harjoittelussa on erityisen hyvää mielestäsi muistaa?**

Opiskelijajäsentemme harjoittelukokemuksia

Akavalaisista opiskelijoista noin 5 prosenttia tekee harjoittelun ulkomailla. Ulkomailla harjoittelu vaatii paljon oma-aloitteisuutta.

HERTTA

HANNE

SIRJA

JULIA

LINDA

AMALIA

MIKKO

ANNI

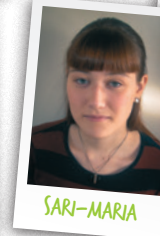
ANNETTE

JAAKKO

IISA

SARI-MARIA

🌸 **Hertta Oksanen**, Käännösalan asiantuntijat KAJ

Filosofian maisteri, englannin kääntäminen ja tulkkaukset

1. Luxemburg, Euroopan komissio, Käännöstoimen pääosasto (kulttuuri, monikielisyys, sosiaaliasiat ja yritystoiminta) 1.10.2008–28.2.2009.
2. Ammatillisessa mielessä harjoittelun parasta antia olivat asiategistikääntämisen harjoittelu ja perehtyminen käännösmuistiohjelman käyttöön. Parhaita olivat kuitenkin harjoitteluaikana solmitut ystävyysuhteet, joista on iloa vielä tänäkin päivänä.
3. Harjoittelu kartuttaa työkokemusta, lisää itsetuntemusta ja parhaimmillaan tehostaa urasuunnittelua. Harjoittelun tulisi olla palkallista ja suhteessa esimerkiksi aiempaan työkokemukseen ja opintoihin.

🌸 **Hanne Korpelainen**, SPECIA – Asiantuntijat ja ylempät toimihenkilöt

Kasvatustieteen kandidaatti, mediakasvatus

1. Suoritin harjoitteluni syksyllä 2011 Mediakasvatusseurassa, missä työtehtäviini kuului niin mediakasvatusseminaarin järjestelyjä kuin erilaisia kirjoitustehtäviä.
2. En osaa nostaa yhtä parasta kokemusta itse harjoittelusta, kun hyviä kokemuksia oli niin paljon. Itselleni kenties tärkein oppi oli harjoittelun aikana kehittynyt varmuus omasta osaamisestani.
3. Paljon muutakin tuli noina kolmena kuukautena opittua. Mielestäni yksi tärkeimmistä asioista harjoittelun aikana onkin muistaa, että harjoittelujakso on nimenomaan sitä harjoittelua varten, valmis ammattilainen ei tarvitse olla.

🌸 **Sirja Tiainen**, Suomen Toimintaterapeuttiliitto

Toimintaterapeutti, AMK

1. Olin kahdeksan viikon työharjoittelussa alkukevällä 2013 Eksoten Kehitysvammaopoliiniklinikalla.
2. Paras kokemus harjoittelusta oli, kun huomasin oppineeni olemaan oikeasti läsnä. Tapasin kehitysvammaista lasta, joka opetti minulle läsnäolon tärkeyden.
3. Harjoittelussa on osattava olla aidosti kiinnostunut asioista, vaikkeivät ne sinua juuri nyt kiinnostaisikaan. Yhtään asiaa yhdessäkään työharjoittelussa en ole tehnyt turhaan, kaikki asiat ovat tulleet jossain vaiheessa uudelleen eteeni.

✿ **Julia Anjala**, Aito HSO

Tradenomi, HSO, AMK, johdon assistentti-työ ja kielet

1. Valtiovarainministeriö, syyslukukausi 2012.
2. Parasta oli, kun pääsin sijaistamaan ministeri Virkkusen johtoryhmän sihteeriä tämän ollessa poissa. Kokoukseen osallistuminen ei kuulunut tehtävään, mutta kokousmateriaalit tuli koota ja lähettää ryhmälle aikataulun mukaisesti. Oli hienoa huomata, että minuun luotetaan ja että sain hoitaa niinkin vastuullisia tehtäviä.
3. Harjoittelussa on tärkeää olla sopivasti nöyrä, mutta myös pitää puolensa. Harjoittelijoita ei saa polkea, sillä he tekevät työtä siinä missä muutkin. Palkatonta harjoittelua kannattaa harkita tarkkaan, riippuen toki alasta. Ei pidä kuitenkaan turhautua, jos työnkuva on aluksi vaatimaton. Usein vastuuta annetaan silloin enemmän, kun osoittaa suoriutuvansa pienistäkin töistä erinomaisesti.

✿ **Linda Eskola**, Suomen Suuhygienisti-liitto SSHL

Suuhygienisti, AMK

1. Yksityinen hammaslääkäriasema, 4 viikkoa.
2. Harjoittelu oli täynnä hyviä oppimiskokemuksia. Parasta harjoittelussa kuitenkin oli huomata erilaisissa tilanteissa kuinka oma asiantuntijuus on kasvanut. Lisäksi positiiviset asiakaspalaukset toivat varmuutta ja lisäsivät oman työn merkityksellisyyttä.

3. Tärkeintä on muistaa, että harjoittelu on opiskelijaa ja hänen taitojensa kehittymistä varten. Harjoittelussa kannattaa myös kokeilla monipuolisesti erilaisia työtehtäviä, jotta näkemys oman alan mahdollisuuksista karttuu. Harjoittelu on myös erinomainen tapa verkostoitua.

✿ **Amalia Ojanen**, Nuoris- ja Liikunta-alan asiantuntijat

Yhteisöpedagogi, AMK

1. Suomen Punainen Risti, Helsingin ja Uudenmaan piiri syksyllä 2012.
2. Harjoittelun paras kokemus oli koulutusviikonlopun suunnittelu ja toteutus yhdessä työntekijöiden kanssa.
3. Muistakaa rohkeasti osallistua kaikkeen mahdolliseen! Ei kannata pelätä virheiden tekemistä tai sitä, että tekee jotain ensimmäistä kertaa. Harjoittelu on paras mahdollinen tapa oppia oman alansa taitoja sekä verkostoitua.

✿ **Mikko Puttonen**, Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU

Bachelor of Culture and Arts, AMK, Degree Programme in Music and Media Management

1. Tein työharjoitteluni pitkän kaavan kautta Jyväskylän Kesä -festivaalin tuotannossa tammii-heinäkuussa 2011.
2. Juuri pitkään mukana oleminen ja syvälinen tutustuminen tapahtuman tuottamiseen oli parasta antia. Lisäksi päätehtäväni, vapaaehtoistoiminnasta vastaaminen ja sen kehittäminen, antoi kipinän perehtyä aiheeseen mm. opinnäytteen muodossa.

3. Tärkeimpänä pidän omaa, mielekästä ja haastavaa tehtävää sekä jatkuvaa palautetta. Ja harjoittelija: tee parhaasi, ota opiksi – se riittää.

✿ **Anni Penttinen**, Suomen Restonomit - SURE

Restonomi, AMK, palvelujen tuottaminen ja johtaminen

1. Suoritin kaksi harjoittelua työpaikoilleni ja yhden harjoittelun koululle. Ensimmäinen, koululle suoritettu harjoittelu oli 2009 keväällä Ravintola Tallissa ja viimeisimmän harjoittelun, niin sanotun esimiesharjoittelun, tein Mikkelissä Bar'n'Night Vaakunan yökerhossa vuoden 2012 aikana.
2. Mitään yksittäistä tapahtumaa en osaa nimetä, mutta oli todella hyödyllistä oman oppimiseni kannalta, että pääsin hyvin laajasti tekemään erilaisia työtehtäviä kaikkien harjoittelujeni aikana.
3. Harjoittelussa on hyvä pitää silmät auki. Kun avoimin mielin seuraa, mitä työntekijät tekevät, saadaan niin sanottu hiljainen tieto siirtymään eteenpäin. Hiljaisella tiedolla tarkoitan sellaista tietoa, jota on perehdytyksen kautta vaikea neuvoa, esimerkiksi asiakaspalvelun erilaiset tilanteet. Toki itsekin pitää pohtia, miten erilaiset tilanteet ratkaisisi, mutta on myös hyvä seurata, mitä vanhemmat kollegat tekevät. Lisäksi harjoittelupaikka on hyvä valita tarkasti sen mukaan, minkälaisia työtehtäviä haluaa päästä treenaamaan.

🌸 **Annette Jäntti**, Suomen Viittomakielen Tulkit

Viittomakielentulkki, AMK

1. Turku 2.-19.4.2013, yrityksenä Käsitys, jonka omistaa toiminniyrittäjä Susanna Puurula. Harjoittelu oli ensimmäinen ”oikea” tulkkausharjoittelu, joten olin todella innoissani tästä tilaisuudesta!
2. Parasta harjoittelussa oli päästä erilaisiin tilanteisiin. Kokemuksena paras oli eräs show, jossa pääsin käyttämään koko kroppaani tulkkaamiseen ja revittelemään esiintyjien mukana! Show koostui lauluista, näytelmistä sekä esittelyistä.
3. Harjoittelussa on mielestäni tärkeää olla innostunut ja kiinnostunut alan uusista käänteistä sekä tulevasta työstään. Innokkuus harjoittelijalla on positiivista, koska näyttämällä halunsa osallistua harjoittelijat myös pääsevät tekemään työtä tositoimissa. Tärkeää on myös antaa itsestään asiallinen ja ammatillinen kuva sekä tuleville työkollegoille että asiakkaille. Siteet työelämään solmitaan jo varhaisessa vaiheessa koulutuksen aikana, joten haluathan, että sinut muistetaan ahkerana työntekijänä jo silloin!

🌸 **Jaakko Hänninen**, Viestinnän asiantuntijoiden ammattijärjestö Viesti

Filosofian maisteri, yhteisöviestintä

1. Jyväskylän kaupungin viestintä kesällä 2012.
2. Harjoittelu oli onnistunut kokonaisuutena ja harjoittelussa onnistuminen antoi lisää itseluottamusta työntekijänä. Kokemus siitä, että on oikealla alalla oli kannustava. Harjoittelun myötä omat ammatilliset kiinnostuksen kohteet myös selkeytyivät.
3. Harjoittelu on oppimispaikka, jossa virheetkin kuuluvat asiaan. Kokeneempien osaamista sekä niksejä kannattaa hyödyntää ja pyytää apua tehtäviin, jotka haluaa oppia paremmin.

🌸 **Iisa Turunen**, Suomen Geronomiliitto

Geronomi, AMK (vanhustyö)

1. Riistavuoren palvelukeskus keväällä 2011.
2. Parasta oli palvelukeskuksen asiakkaisiin sekä heidän erilaisiin elämäntilanteisiinsa tutustuminen. Hienointa on aidosti kohdata ikääntyneitä ja kuulla heidän kokemuksiaan vanhenemisesta. Työharjoittelussa on antoisaa huomata, kuinka teoria sulautuu käytäntöön ja kuinka opiskelijalla on mahdollisuus olla kehittämässä vanhustyötä. Sain Riistavuoresta myös hyviä vinkkejä työyhteisön kehittämiseen.
3. Tärkeintä harjoittelussa on muistaa avoin, positiivinen ja utelias asenne.

🌸 **Sari-Maria Lindqvist**, Museoalan ammattiliitto MAL

Filosofian maisteri, folkloristiikka

1. Tuusniemen kotiseutumuseo, 30.5.–30.8.2012. Työtehtäviäni olivat esineistön inventointi, puhdistaminen ja kuvaaminen, museon avoinnapito ja opastukset, näyttelyn uudistamisen suunnittelu, museorakennuksen kuntokartoitus ja korjauttaminen sekä muut tehtävät tapahtumissa ja nuorisotalolla.
2. Kaikkein parhainta harjoittelussani Tuusniemen kotiseutumuseolla oli ehdottomasti se, että pääsin tutustumaan koko museoon, museorakennukseen ja jokaisen esineeseen yksitellen. Lisäksi pääsin toimimaan itsenäisesti ja hoitamaan museoon liittyviä asioita kunnan organisaation sisällä sekä opettajien ja kotiseutuharrastajien että Kuopion maakuntamuseon henkilökunnan kanssa. Opin siis tuntemaan kotiseutumuseon kaikki puolet yksittäisestä ötökän syömästä esineestä aina maakunnalliseen yhteistyöverkostoon asti.
3. Harjoittelijan kannattaa pyrkiä osallistumaan kaikkeen tarjolla olevaan toimintaan, kokeilla, ottaa vastuuta ja kysellä aivan kaikesta!

Akavan Erityisalat ja jäsenyhdistykset tukenasi

Muista, että voit hyödyntää ammattiliiton palveluita myös harjoitteluun tai kesätöihin mennessäsi.

Akavan Erityisalojen urapalvelusta saat vinkkejä ja tukea työnhakuun niin kesätöitä kuin mahdollista työharjoitteluhakuprosessia varten. Voit pyytää kommentteja työnhakuasiakirjoihisi tai sparrausta työhaastattelutilanteeseen, tai esimerkiksi työkaluja oman osaamisen tunnistamiseen ja markkinointiin. Työsopimus kannattaa tarkistuttaa liiton lakimiehellä ennen sopimuksen allekirjoittamista. Myös mahdollinen palkkasuositus kannattaa kysyä liitosta. Tutustu myös jäsenyhdistystemme etuihin!

Muistathan, että jos maksat liittoon jäsenmaksua ja olet liittyyessasi valinnut myös työttömyyskassan jäsenyyden, työsuhteinen harjoittelu- tai kesätyöaika **voi kerryttää ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan vaadittavaa työssäoloahtoa**. Ansiosidonnaista työttömyyskassan jäsenyyden aikana. Työssäoloahtoa on sidottu lakiin eikä näin ollen vaihtelee kassojen välillä. Työssäoloahtoa on täytynyt kun olet ollut kassan jäsenyyden aikana vähintään 34 viikkoa töissä (työssäoloahtoa voi siis lyhimillään täytyä noin kahdeksassa kuukaudessa). Työssäoloahtoa kerryttää jokainen työviikko, jolloin työtä on ollut vähintään 18 tuntia (tai opetustyössä 8 tuntia) viikossa. Työstä on tullut saada

työehtosopimuksen mukainen palkka. Jos alalla ei ole työehtosopimusta, kokoaikatyön palkan minimisuuruus vaihtelee vuosittain (vuonna 2013 vähintään 1134 euroa kuukaudessa). Huolehdi siis työttömyysturvastasi ja suosi paikkoja, joiden palkkaus täyttää työssäoloehdon, ja vaadi korvausta tekemästäsi työstä.

Akavan Erityisalojen jäsenyhdistysten jäsenillä on jäsenenä vastuu- ja oikeusturvavakuutus. Jäsenet on vakuutettu opiskelua ja työharjoittelua koskevissa asioissa. Liiton vakuutuksen erityisehtojen mukaan vakuutus koskee opiskelijajäsenten kohdalla myös EU:n ja ETA:n alueella tapahtuvaa, enintään vuoden kestävää opiskelua tai työharjoittelua. Oikeusturvavakuutus korvaa harjoittelijan tai kesätyöntekijän välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä työ- ja virkasuhdetta koskevissa riita-, rikos- tai hallintoasioissa. Oikeusturvavakuutukseen liittyy myös omavastuuosuus. Vastuuvakuutus korvaa henkilö-, esine ja varallisuusvahinkoja, jotka harjoittelija virheellä tai laiminlyönnillä aiheuttaa työnantajalle, työtoverille tai sivulliselle henkilölle ja joista harjoittelija on lain mukaan vastuussa.

HENKILÖTIEDOT

Sukunimi	Etunimet
Lähiosoite	
Postinumero ja -toimipaikka	
Henkilötunnus	Puhelin
Sähköpostiosoite	

TIEDOTTAMINEN JA JÄSENTIETOJEN LUOVUTTAMINEN

En halua vastaanottaa liiton sähköistä uutiskirjettä, joka sisältää ajankohtaisten asioiden lisäksi jäsenkoulutukset ja aluetapahtumat.

Jäsentietojani ei saa luovuttaa yhteistyökumppaneiden jäsenetumarkkinointiin.

OPINNOT

Tutkinto / pääaine / koulutusohjelma	
Oppilaito	Arvioitu valmistumisajankohta (kk/vuosi)

TYÖNANTAJA

Työnantajan nimi	Työsuhteen alkamispv
------------------	----------------------

Akavan Erityisalojen jäsenyhdistys, johon liityn

☐ Aito HSO	☐ Suomen Geronomiliitto
☐ Arkistoalan ammattiyhdistys	☐ Suomen Restonomit - SURE
☐ Hallintonotaarit	☐ Suomen Suuhygienistiliitto SSHL
☐ Kuntien asiantuntijat - Kumula	☐ Suomen Toimintaterapeuttiliitto
☐ Käännösalan asiantuntijat KAJ	☐ Suomen Viittomakielen Tulkit
☐ Museoalan ammattiliitto	☐ Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU
☐ Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat	☐ Valtion alueellisen sivistyshallinnon virkamiehet VSV
☐ Opetushallinnon akateemiset toimihenkilöt	☐ Viestinnän asiantuntijoiden ammattijärjestö Viesti
☐ SPECIA - Asiantuntijat ja ylemmät toimihenkilöt	

TYÖTTÖMYYSKASSA

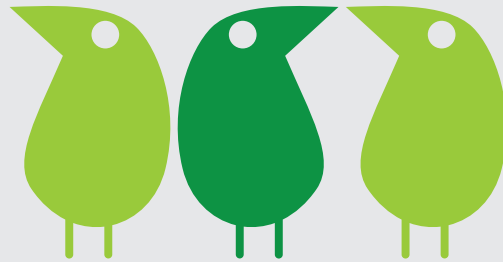
Työttömyyskassaan kannattaa liittyä heti kun mahdollista. Tällä lomakkeella voit liittyä ehdollisesti kassaan. Jäsenyys työttömyyskassassa alkaa, kun menet töihin ja maksat palkasta jäsenmaksun. Kassan jäsenyys ei aiheuta sinulle lisäkustannuksia.

- Liityn Erityiskoulutettujen työttömyyskassa Erkon jäseneksi.
- En liity Erityiskoulutettujen työttömyyskassa Erkon jäseneksi.

Päiväys	Allekirjoitus
---------	---------------

HUOM! Ilmoita aina liiton jäsenrekisteriin seuraavan työsuhteesi alkupäivä, mikäli et ole työsuhteessa liittymishetkenä.

Akavan Erityisalojen ja jäsenyhdistyksesi palvelut ja jäsenedut ovat kattavasti käytössäsi jo opiskeluaikana.

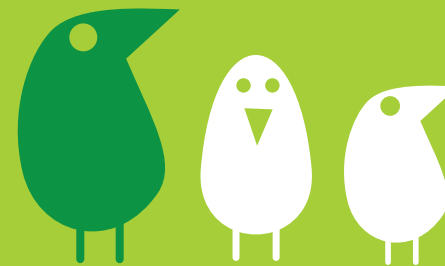
Taita keskeltä ja nido päät yhteen – lomake on valmis postiin.

Hyödynnä
jäsenetusi heti
– liity nyt!

Akavan Erityisalat
Tunnus 5005895
00003 VASTAUSLÄHETYS

Meihin voit olla yhteydessä kaikissa työn tekemiseen liittyvissä kysymyksissä.

441 017
Painotuote

Tutustu ja kysy lisää
www.aivanerityinen.fi
opiskelijat@akavanerityisalat.fi

Akavan Erityisalat
Maistraatinportti 4 A, 6. krs
00240 Helsinki
Puhelin 0201 235 340